

KAUNIS KODU

JAANUAR - VEEBUIAR

KODUKAUNISTAMISE, TARBEKUNSTI, KUNSTI JA KIRJANDUSE AJAKIRI

Nr. 1

SEITSMES AASTAKAIK

1938. a.

ILMUB 6 KORDA AASTAS

HIND: AASTAS 2.- KR.

ÜSIKNUMBER 40 SENTI

Akadeemik N. K. Roerichi tervitus

Eesti Akadeemilisele Kunstnike Koondisele

Kallid sõbrad!

Olen südamest liigutatud Teie headest soovidest ja olen rõõmus kuuldes Teie ajakirjast „Kaunis Kodu“ ja aastaalbumist „Kunst“. Need mõlemad väljaanded annavad tunnistuse Teie koondise elust, aga selline koondumine oma korda on rahva õitsengu õilsaks märgiks. Just kunsti alal peabki väljenduma rahva jõudude ühinemine. Kunstnikud kohtuvad mitte eitamise pärast, vaid ühiseks ja vastastikuseks paremaks tundmaõppimiseks, mõistmiseks. Kunst võib sammuda kõigil eriteedel, kuid oma põhiolemuses on ta üks ja seesama ja ainus.

Räägime, et kunst on terve rahva omandus. Räägime, et väärtuste ümberhinnangu puhul — just kunsti väärtused on jäänud puudutamatuks. Räägime, et kui terve rahva elu hakkab kandma endas ilu, siis ka inimese süda avaneb ja lööb õitsele headuses.

Näited ajalooost on tõendanud küllaldaselt, et väljendatud postulaadid ei ole jäänud puhkeaja kaugeteks unistusteks, vaid on määranud inimesliku progressi väärtuslikuma aluse. Iga suguste rahunute keskel saavad värvi ja heli väärtused elu heaks ja rahuarmastavaks silmaks. Need mõlemad, headuse ja rahu mõisted, on kõige enim lähedased kunstnikele loomingu kõigilt erialadelt. Rahuliku töö võimaluseta ja headuseta ei saa olla ka loominguõitsengut.

Seda rõõmustavam on kuulda kaugete Himalajade keskel Teie Koondise tegevusest, saades teada ajakirjast kui ulatuslikult liigub Eesti kunst. Just kui headuse saadikud lähevad Teie näitused mööda võõraid maid. Teie vaimustus kutsub rahvaid vastastikusele mõistmisele ja sõprusele. Kunst ei tunne tarvidust õpetlikkuse vormest, — vaid ta on oma pühadustkandvas põhiolemuses inimsüdame ümbersünnitaja. Kaitskem siis kulturseid väärtusi, sest kunstnikud ise peavad esmajoonel olema valvel.

Südamliku tervitusega

N. Roerich.

Naggar, Briti India,
20. XII. 37.

SVJATOSLAV ROERICH

N. K. Roerich (pliaats)

Peer Gynti kohtamine Solvejgiga

(Metsas, vastehitet maja ees. Põdrasarved ukse kohal. Sügav lumi. Videvik.)

(Peer Gynt seisab ukse ees ja taob suurt puulukku kinni.)

Peer Gynt:

(aeg-ajalt naerma turtsatades.)

Lukk olgu ees, et sisse ei lippaks

Trollidejõugu mehi ja naisi.

Lukk olgu ees, et sisse ei hüppaks

Tigedaid vaime alamaisi. —

Nad pimedas tulevad, kraabivad laudu:

Tee lahti, Peer Gynt, sest meie ei puhka!

All sängi me hullame, sorime tuhka,

Kui tulimaod kaome siis korstna kaudu.

Hihii, Peer Gynt, arvad lauad ja naelad

On rettide mõtteile köitmed ja paelad?

(Solvejg tuleb suuskadel üle palu; tal on rätik peas ja pambuke käes.)

Solvejg:

Jõudu tööle! Eks ole ju, ma ei sega?

Ma tulin, sest sa mind hüüdsid nii väga.

Peer Gynt:

Solvejg! Kas tõesti —? Või sina! — Oh jaa! —

Sa astud nii liigi! Ning sa ei pelga!

Solvejg:

Su kärsitu sõnumi tõi mulle Helga,

Kuid su sõnumid tulid ka tuulega.

Su ema jutt oli sõnumeid täis,

Ning uni, mis öösel mu üle käis.

Rõõmutud päevad ja ööde raskus,

Kõik see sõnumiks hingele laskus,

Sõnumiks rõõmsaks: nüüd tohid tulla!

Argipäev enam ei sobinud mull' hästi,

Näis, nagu kaotaks päike kõik kulla;

Enam ei osand ma naerda, ei nutta,

Ei tunnud see meelt, kuid üht teadsin: ruttu!

Üht ainult teadsin, et tulla mind kästi.

Peer Gynt:

Aga su isa?

Solvejg:

Siin laias maailmas

Olen ma isast ja emast nüüd ilma.

Kõigist lõin lahti.

Peer Gynt:

Solvejg, sa truu, —

Et minu siis olla?

Solvejg:

Jah, ei kellegi muu.

Sa oled mulle kõik nüüd, nii sõber kui troost.

(pisarais.)

Kuid valusam kõigest, mis meenub sest

lahkumisloost,

Valusam kõigest oli lahkuda väikesest õest; —

Veel valusam isast, kuid valusaim tõest'

Oli lahkuda sellest, kes ilma mind tõi; —

Kuid ei, jumal hoidku! ei salata või,

Et armastin väga nii üht kui teist,

Kõige valusam lahkuda — kõigist neist!

Peer Gynt:

Kuid tead sa ka kohtuotsust toda?

Kõik mu pärandus võet ja röövit mu koda.

Solvejg:

Kas arvad, et oli see vara ja talu,

Mille eest ma kandsin lahkumisvalu?

Peer Gynt:

Ja kui mind tabataks sealpool laant,

Siis kõik mu vabadus otsa saand.

Solvejg:

Ma suuskadel tulin, et tuisk löi pähe;

Kes küsis, sel' ütlin, eks koju ma lähe.

Peer Gynt:

Eest ära siis naelad, riivid ja lukud!

Ei kuule ma enam, mis kuri, mull' kukud!

Ei keela sa kütile südant ja kätt,

Siis on ka mu hurtsik pühitset.

Solvejg! Las' vaatan Sind! Eemalt ainult!

Vaadelda vaid! Kuis sa särama lööd!

Oo lase, et korraks su tõstan üles!

Kui peen ja kerge! Kui linnuke vainult.

Igatsend olen ma päevad ja ööd:

Nüüd hoian sind puhtalt, kui lapsukest süles!

Ei, kes küll sest undki oleks võind näha,

Et omas kijas kord soendan su keha;

Siin ehitasin ja ehtisin maja;

Nüüd armetu näib see, nüüd uut on vaja —

Solvejg:

Kas kehv või uhke — siin hea on meil kahel.

Kui kerge hingata tulte vahel!

Seal all oli kopitand, rõhuv ja sünk,

See ajas mind pakku. Siin kõik nagu kink!

Ent siin — siin mändide kohina all

Mis vaikus ja helid! Mu süda on õnnis —

siin kodu on tal.

Peer Gynt:

Kuid alatiseks? Kuid igaveseks?

Solvejg:

Pole võimu maa peal, mis minna mind käseks.

Peer Gynt:

Siis oled sa minu! Jah, sisse astul!

Siin istu koldele, tule vastu!

Et soe saaks ja hele, toon joostes veel haagu,

See paistus sind soendagu, uinatagu!

(Ta avab ukse; Solvejg astub sisse. Peer

Gynt seisab viivu vaikselt, siis puhkeb ta

rõõmust suure häälega naerma ja hüppab

üles.)

Peer Gynt:

Mu kuningatütar! Kord ometi minul!

Nüüd uue teen lossi, ja see saab sinu!